

**Fișa de evaluare a rezultatelor științifice
privind implementarea proiectului:**

Cifrul 15.817.06.07A

Titlul proiectului *Studiul filologic al textelor religioase în limba română, publicate la Chișinău în secolul al XIX-lea*

Directorul proiectului dr.hab., prof. Condrea Iraida

1	Noutatea și valoarea rezultatelor științifice, demonstrate prin lucrări originale publicate în reviste de specialitate, referate la conferințe, patente, brevete de invenție, certificate de autor etc.	foarte înaltă	Înaltă	modestă	insuficientă
		□	da	□	□
Aprecierea narativă a noutății și valorii rezultatelor științifice (opțional)					
<p><u>Noutatea</u> proiectului <i>Studiul filologic al textelor religioase în limba română, publicate la Chișinău în secolul al XIX-lea</i> constă în punerea în valoare a patrimoniului de carte religioasă, tipărită la Chișinău, deoarece până acum acest segment al publicațiilor în limba română nu a constituit un obiect de studiu pentru specialiștii filologi din Republica Moldova. Studiile de rigoare care s-au efectuat până în prezent s-au referit la manuscrisele păstrate la Arhiva de Stat a Moldovei, implementate în <i>Catalogul manuscriselor de la Noua Neamț</i>, autor Valentina Pelin. Au fost stabilite tipurile de texte elaborate, traduse, adaptate sau compilate de către diverși autori basarabeni și publicate în tipografiile de la Chișinău. S-a efectuat analiza mostrelor de limbaj, a modului de utilizare a termenilor și a structurilor tradiționale, specifice fiecărui tip de text în parte și limbajului religios, în general. S-a preconizat, de asemenea, începutul studierii particularităților ortografice ale edițiilor de texte, tipărite la Chișinău în secolul al XIX-lea. În cadrul studiilor a fost prevăzută, de asemenea, depistarea și clasificarea inserțiilor paratextuale locale în edițiile cărților liturgice, examinarea și descrierea mai multor mostre de prefață, introducere, pastorală, sinaxar etc., pentru a completa informațiile despre stilul religios, ca parte componentă a diasistemului stilistic al limbii române. Traducerea textelor religioase din limba rusă conservă anumite mostre specifice actului de traducere, cum ar fi: adaptarea împrumuturilor (în special termeni din limba rusă), utilizarea sporadică a lexicului regional, calchieră unor structuri, forme ale topicii originalului ș.a.</p>					

2	Aplicarea practică a rezultatelor		DA	NU
		Tehnologii și materiale noi, mostre elaborate, noi soiuri de plante și specii de animale, modele de utilitate, obiecte de artă, produse cu drept de proprietate intelectuală etc.		
		Aprecierea narativă (opțional)		
		Utilizarea rezultatelor (implementarea actuală)	da	
		Utilizarea rezultatelor (perspective de implementare)	da	
		<p>Aprecierea narativă (opțional) Rezultatele cercetărilor au fost expuse în 44 de publicații (articole, note de curs), precum și la peste 20 de conferințe științifice naționale și internaționale din Republica Moldova, România, Ucraina.</p> <p>Pentru specialiștii filologi sunt importante informațiile cu privire la lexicul, sintaxa, topica, stilul textelor din secolul al XIX-lea, înc. sec.XX, care au fost expuse de către membrii proiectului în publicațiile realizate, în cadrul unor întruniri științifice, dar și în cadrul cursurilor de istoria limbii, de gramatică ș.a., pe care aceștia le predau la Facultatea de Litere. Mostrele acumulate în cadrul investigațiilor – fotocopii, texte transcrise, texte paralele, glosare lexico-terminologice ș.a., dar și o bogată bibliografie la tematica legată de textul religios constituie un bun suport în activitățile cu studenții, pentru elaborarea unor teme pentru tezele de an și de licență.</p> <p>Practica de studiere a textelor religioase este în Republica Moldova abia la o etapă inițială, iar studiile filologice ale unor importante lucrări de patrimoniu, cum ar fi, de exemplu, „Cazania lui Varlam” își așteaptă încă autorii. Prin cercetările întreprinse, executorii din cadrul proiectului <i>Studiul filologic al textelor religioase în limba română, publicate la Chișinău în secolul al XIX-lea</i>” au contribuit la revitalizarea unui segment important al patrimoniului nostru cultural și la multiplicarea bunelor practici în domeniul cercetărilor filologice actuale.</p>		
3	Participarea tinerilor în procesul de cercetare (teze susținute sau pregătite în timpul realizării proiectului (licență/masterat/doctorat))			
		Suficient ☐	Insuficient ☐	
		<p>Comentarii (opțional) Din lista executorilor la proiect depistăm un nume al unui tânăr cercetător, dar, menționăm, obiectul de investigație al proiectului necesită o pregătire specială filologică, ceea ce înaintea anumite exigențe în alegerea personalului.</p>		

4	Participarea în programe internaționale		
	Propuneri de proiecte	DA	NU
	Propuneri elaborate / granturi câștigate în cadrul Programului Orizont		nu
	Propuneri elaborate / granturi câștigate în cadrul programelor bilaterale		nu
	Propuneri elaborate / granturi câștigate în cadrul altor programe regionale sau internaționale		nu
	Noi colaborări internaționale inițiate în decursul realizării proiectului		nu
Comentarii (opțional)			
5	Managementul implementării proiectului		
		DA	NU
	Atingerea rezultatelor scontate (în raport cu obiectivele propuse)	da	
	Comentarii (opțional) Obiectivele propuse la inițierea proiectului au fost atinse și anume: În cadrul investigațiilor s-a constatat că pe parcursul unui secol la Chișinău s-au publicat mai multe tipuri de texte religioase; a fost efectuată analiza mostrelor de limbaj, a modului de utilizare a termenilor și a structurilor tradiționale; a fost acumulat un bogat material faptic – texte/fotocopii, glosare, texte transcrise/digitizate, precum și o bogată bibliografie; a fost efectuată transcrierea și studiul unor Acatiste de origine locală, publicate la Chișinău la începutul secolului XX, și anume: „Acatistul Preasfintei Stăpânei noastre Născatoarei de Dumnezeu „Bucuria tuturor scârbiților” (1909); „Slujba cu acafistul acoperemântului Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu” (1913), precum și pregătirea pentru tipar a lucrării „Instrucția blagocinului”, publicată la Chișinău în 1927.		
	Devierile de la sarcinile propuse înregistrate în decursul executării proiectului		nu
Comentarii (opțional)			
6	Infrastructura și echipament de cercetare utilizat pentru realizarea proiectului		
		DA	NU
	Utilizarea echipamentului științific performant la realizarea proiectului	da	
Comentarii (opțional) S-a utilizat computerul cu diverse programe. În cadrul proiectului s-a realizat transcrierea textelor, cu scopul ca acestea să fie publicate/difuzate. În felul acesta, se contribuie la digitizarea patrimoniului nostru cultural și spiritual, la plasarea lui în spațiul informațional.			

7 .	Concluzii, observațiile, recomandări generale		
	Raport acceptat da	Raport acceptat condiționat ☐	Raport respins ☐
Aprecieri narativă (până la 100 cuvinte)			
<p>Pentru specialiștii filologi sunt importante informațiile cu privire la lexicul, sintaxa, topica, stilul textelor religioase tipărite din secolul al XIX-lea – înc. sec. al XX-lea, care au fost expuse în publicațiile realizate, în cadrul unor întruniri științifice, al cursurilor de istoria limbii, de gramatică ș.a., predate la Facultatea de Litere a USM. Fotocopiile, textele transcrise, textele paralele, glosarele lexico-terminologice, bibliografia constituie un bun suport în activitățile cu studenții. Transcrierea textelor religioase în scopul publicării lor contribuie la digitizarea patrimoniului nostru cultural și spiritual, la plasarea lui în spațiul informațional. Prin cercetările întreprinse, s-a contribuit la revitalizarea unui segment important al patrimoniului nostru cultural.</p>			